

Handläggare
Malin Torberger
Telefon: 08-508 25 416

Till
Socialnämnden
2017-02-28

Rekvirering och fördelning av utvecklingsmedel för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att besluta om fördelningen av utvecklingsmedlen i enlighet med anvisningarna för dessa.

Gillis Hammar
förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 19 januari 2017 att ge kommuner och landsting möjligheten att rekvirera medel för att utveckla arbetet mot våld i nära relationer. Stockholms stad rekvirerar 2 922 920 kronor som sedan ska fördelas på stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, för användning under perioden 1 januari-31 december 2017.

Medlen ska enligt anvisningarna användas för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer, bland annat avseende stöd till våldsutsatta kvinnor och barn, förebyggande arbete samt insatser till våldsutövare.

Förvaltningen föreslår att förvaltningschefen ges delegation från nämnden att fördela medlen enligt fördelningsnyckeln för ekonomiskt bistånd, då det saknas en fördelningsnyckel för våld i nära relationer. Nyckeln har justerats något eftersom socialnämndens enhet för hemlösa inte är inkluderade i fördelningsnyckeln men ska få del av statsbidraget.

Bakgrund

År 2016 rekvirerades och fördelades medel för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer från Socialstyrelsen enligt samma förfarande som föreslås i detta tjänsteutlåtande.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet 22 februari 2017. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 23 februari 2017.

Ärendet

Regeringen beslutade den 19 januari 2017 att ge kommuner och landsting möjligheten att rekvirera medel för att utveckla arbetet mot våld i nära relationer. Medlen rekvireras från Socialstyrelsen och endast en rekvisition per kommun ska göras. Stockholms stad rekvirerar 2 922 920 kronor som fördelas på stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, baserat på fördelningsnyckeln för ekonomiskt bistånd. Socialnämndens enhet för hemlösa är inte inkluderade i fördelningsnyckeln och den har därför justerats något för att inkludera enheten.

Området våld i nära relationer har ingen egen fördelningsnyckel och bedömning har gjorts i samråd med controller på stadsledningskontoret att nyckeln för ekonomiskt bistånd är den bäst lämpade att använda. Utbetalning av medel behöver ske så snart som möjligt för att stadsdelsnämnderna ska ha möjlighet att genomföra utvecklingsarbetet innan 31 december. Nedanstående tabell visar hur medlen fördelas på stadsdelarna:

Stadsdelsnämnd	Summa
Rinkeby-Kista	494 730
Spånga-Tensta	309 917

Hässelby-Vällingby	332 663
Bromma	113 731
Kungsholmen	54 022
Norrmalm	54 022
Östermalm	62 552
Södermalm	159 223
Enskede-Årsta-Vantör	372 469
Skarpnäck	170 596
Farsta	253 051
Älvsjö	51 179
Hägersten-Liljeholmen	159 223
Skärholmen	255 895
Socialnämnden	149 646
Summa total, kr	2 992 920

Eftersom våld i nära relationer idag inte har något eget anslag i budget, arbetet är olika organiserat på stadsdelsnämnderna och statistik inom området inte heller kan hämtas från Paraplysystemet, är det svårt att hitta lämpliga kostnadsmått. Det finns dock statistik över antalet placeringar i skyddat boende, som man kan välja att använda som ett jämförelsemått. Statistiken för 2015 visar att de fem stadsdelsnämnder som gjorde flest placeringar, också är de fem som tilldelas mest utvecklingsmedel enligt den här föreslagna fördelningen. Likaså är det de fyra som får minst utvecklingsmedel enligt den föreslagna fördelningen, som gjorde minst antal placeringar i skyddat boende 2015. Den inbördes ordningen i dessa två kluster skiljer sig dock något åt om man jämför antal placeringar och storlek på utvecklingsmedel. Om man väljer antal placeringar i skyddat boende som en form av kostnadsmått kan det anses rimligt att göra fördelningen på detta sätt.

Användning av medlen

I Socialstyrelsens anvisningar för utvecklingsmedlen (se bilaga) anges att medlen avser att utveckla och stärka

- socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens långsiktiga, strukturerade och samordnade arbete mot våld i nära relation och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn
- alla berörda verksamheters möjligheter att efterleva gällande regelverk, ha tillgång till aktuell kunskap och kunna använda verk samma metoder inom området eller på annat sätt kvalitetsutveckla sitt arbete

- kunskapen om och spridningen av verksamma metoder för att identifiera och ge ändamålsenligt stöd till barn som har eller riskerar att utsättas för våld
- det universellt och selektivt förebyggande arbetet samt insatser för att nå våldsutövare
- verksamma metoder och insatser anpassade till behoven hos särskilt utsatta grupper såsom unga och äldre kvinnor, våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning, missbruksproblematik, kvinnor som har utländsk bakgrund samt flickor och pojkar, kvinnor och män som drabbats av hedersrelaterat våld
- kunskap om och insatser för kvinnor och män som utsätts för våld eller på annat sätt riskerar att fara illa i samband med prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

För kommuner anges dessutom särskilt att

- Medlen ska bidra till att utveckla det systematiska och långsiktiga kvalitetsarbetet inom området och avser i första hand insatser som underlättar efterlevnaden av gällande regler och införlivande av annat normerande arbete från nationell nivå.
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om våld i nära relationer (SOSFS 2014:4) ska tjäna som utgångspunkt för arbetet tillsammans med tillsynsresultat och annan kunskap om brister och behov som har identifierats på lokal nivå.
- Medlen ska också sprida effektiva metoder inom området våld i nära relationer och i arbetet med våldsutsatta kvinnor och barn.

Tidsperiod för användning av medlen

Medlen kan användas t o m 31 december 2017. De kan även användas retroaktivt för verksamhet fr o m 1 januari 2017.

Om det finns medel kvar hos Socialstyrelsen efter den 1 juni 2017, som inte har rekvirerats, kommer dessa att fördelas på kommuner som önskar ta del av dessa vilket staden har anmält intresse för.

Återrapportering och ev. återbetalning

Stockholm stad ska senast den 31 mars 2018 redovisa till Socialstyrelsen hur medlen har använts. Socialstyrelsen kommer att följa upp hur medlen har använts och vilka resultat som har uppnåtts.

Om hela bidraget inte har använts vid 2017 års slut ska återstoden återbetalas till Socialstyrelsen, senast vid den tidpunkt som Socialstyrelsen meddelar. Detsamma gäller om medlen inte har använts i enlighet med målen för statsbidraget.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsnämndernas behov ser olika ut och vad man önskar använda medlen till skiljer sig därför åt. Vad nämnden kan använda medlen till beror givetvis också av hur stort bidraget är och i vissa fall är det relativt små summor det handlar om. Ett sätt att vidga möjligheterna är att nyttja medlen ihop med en eller flera andra nämnder för att på så sätt tillsammans få en större summa att använda. Förvaltningen har listat ett antal förslag på hur medlen kan användas, inom ramarna för Socialstyrelsens anvisningar, baserat på generella utvecklingsområden som finns inom området våld i nära relationer i Stockholms stad. Förslagen ligger också i linje med det nyligen antagna programmet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020.

Socialförvaltningens förslag på utvecklingsområden

- *Informationsinsatser.* Kan exempelvis vara att ta fram och distribuera informationsmaterial (på olika språk, punktskrift, lättläst etc.) till föreningslivet, vårdcentraler, mödravårdcentraler, skolor, ungdomsmottagningar och annat, med information om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, vilket stöd som finns till utsatta och utövare mm.
- *Stöd till våldsutövare.* Exempelvis att ta fram och implementera eller testa nya rutiner för att kontakta och motivera våldsutövare att söka och ta emot stöd för att sluta utöva våld.
- *Kvarboende för våldsutsatta.* Kan vara att ha en lägenhet som erbjuds tillfälligt i ärenden där det är möjligt ur säkerhetssynpunkt, för att den som är utsatt och eventuella barn ska slippa flytta hemifrån.
- *Stöd till särskilt utsatta grupper.* Kan vara kompetensinsatser för handläggare och utförarpersonal, rutiner för att upptäcka våld inom t ex omsorgen om äldre eller funktionsnedsatta, att ta fram särskilt anpassat material till personer med kognitiva funktionsnedsättningar för att möjliggöra kommunikation om våldsutsatthet eller våldsutövande.
- *Barnperspektivet.* Exempelvis utveckla hur detta beaktas i handläggningen av våldsärenden samt i ärenden på

stadsdelsnämndens enhet för barn och ungdom där våld förekommer, samverkan mellan handläggare av ärenden som rör våld i nära relationer och handläggare av barn- och ungdomsärenden.

- *Hedersrelaterat våld och förtryck*. Exempelvis kompetensinsatser för handläggare och utförarpersonal, rutiner för att upptäcka hedersrelaterat våld.

Förvaltningen föreslår vidare att förvaltningschefen får delegation från nämnden att fördela medlen i enlighet med förslaget i detta tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Socialstyrelsens anvisningar för rekvisering av medel för 2017 för att kvalitetsutveckla arbetet mot våld i nära relationer och stöd till våldsutsatta kvinnor och barn m.m.